

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

1 Sit ne pœna confiscationis bonorum hæreticis imposita

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

312 De pœnis spiritualibus hæreticorum.

Sus sit quomodo possit beneficij transferri potest? Vnum autem est omnino certum, supposito, quod hæreticus priuatus sit ipso iure beneficis, videlicet facta declaratoria delicti, rescindi permutationem & resignationem beneficij, & auferri beneficium ab eo, cui via permutationis, aut simpliciter resignationis collatum fuit; quia sententia illa declaratoria habet effectum suspendendi, & invalidandi omnes actus qui subiecti fuerint à die commissi criminis. Rescissa autem tali renuntiatione, aut permutatione auferetur à resignatario beneficium collatum, ipsè resignatarius si loco beneficii ab hæretico accepit alium illi conculcit, potest ad suum pristinum beneficium redire, vel proprii autoritate, vel salem noua aduentione collatione, quia permutation non habuit effectum, sic Sanchez cum Flanni, *spr. n. 9.* Quartus effectus est priuatu fructuum ex beneficio perceperunt, si enim beneficium priuatur, à fortiori priuari debet fructus ab eo prouentibus. Quare aduentiente sententia declaratoria criminis, cum omnia bona hæretici confiscetur, & illi fructus confiscati manent: neque allegata potest sibi deberi ob iniuriam exhibitum, quia vnde cœcum ea habeat, omnibus priuatur. Solum ei difficultas, an ante sententiam concatur ea restituere? Affirmat teneri Azot tom. 1. lib. 5. cap. 8. quest. 3. Gonzalez plures referens, *glossa 15. num. 150* Barbola 3. part. *allegat. 52. num. 154.* Mouentur, quia fructus acquiri non possunt sine titulo beneficii, sed i) hæretici illo carent ratione criminis. Ergo Neque allegata potest in praesenti bona fides, cum hæretico conferre se titulo priuatum esse. Nihilominus probabilius videtur dicendum hæreticum beneficium lucrari fructus beneficii taliter, quod non tenuerit illos restituere ante sententiam, sic Sanchez illo *cap. 26. num. 10.* Mouentur, quia ad horum acquisitionem sufficit titulus possessionis, & administrationis legitima beneficii, etiam si ritulo & proprietate careat, vt contingit in qualibet alia re temporali fructifera, qua priuatus est ipso iure hæreticus: sicut enim cum haec priuatione compatiat exclusio restituti, & fructus illis ante sententiam, ita in beneficio, & eius fructibus dicendum est. In quo est maxima differentia ab hærente sententiæ à principio titulum nullum, quia hic, neque possessionem, neque administrationem beneficii legitimam habet, quia hæc fundatur in titulo. At cum titulus in penam delicti deperditur, non perditur possit, neque administratione, & consequenter neque titulus legitimus ad lucrandos fructus. Verum esti doctrina acquisitam, ratione adhuc non possum. Extremo enim priuationem factam hæretico ante sententiam non esse ita absolutam, & perfectam, vt titulum, & dominium priuatum, aliarumque rerum deperdat, non enim percipere possit, quomodo beneficium retinere possit, illoque vti, si titulo beneficii hærente careret, neque quomodo possit validè in aliud transferre non translato titulo? Sed exstimo esse quandam imperfectam, & conditionalem priuationem, ut aduentiente sententia declaratoria criminis ceaseret, ut die commissi delicti priuatum beneficium, omnibusque aliis rebus, si dicit Suarez *diss. 21. de fide. sect. 5. num. 19. & 20.* Quae omnia clariora reddentur ex his, que de confisicatione bonorum dicimus.

7 Sed quid si clericus hæreticus ex toto corde conuertatur priuandus est beneficiis, & officiis?

Due sunt sententiae communes. Prima negat, sic Eymer. *director. 3. part. quest. 113. versic. confidantur.* Et q. 115. *versic. hoc sam. Decian. tractat criminis lib. 5. cap. 54. n. 8.* Rebuffus pratici beneficii n. 5. Carter. in *practic. criminis 4. tractat. de hereticis* § modò qualiter. n. 1. Archidiacon. Geminian. Philippus Francus, & alii apud Farinacum *in fragm. verbo clericis,* num. 362. & de heresi, quest. 189. n. 82. Fundamentum definiuntur ex *cap. ad abolendam de hereticis, versic. praesenti.* vbi dicunt, si clericus est, totius Ecclesiastici ordinis prærogativa nudetur, & sic omni beneficio, & officio spoliatus Ecclesiastico, laicaria relinquitur, arbitrio potestatis, animaduictio debita puniundis, nisi continet post deprehensionem erroris ad fidem Catholicam in unum sponte retrahere, & errorem, cum ad arbitrium Episcopi, &c. Ecce qua ratione si continuo ad fidem reuertitur, non priuatus beneficis. Sponte dicitur ad fidem reuerti, quando infra tempus gratia venit non monitus re integræ, & ante receptas probationes, vt dicit Archidiacon. in *cap. ut commissi de hereticis* in 6. col. 2. ad medium, sub n. 3. Additum Pegnam 2. p. direct. in *comm. 8. explicantem sprad. e. ad abolendam,* & laius 3. p. q. 109 *comm. 158.* dicique hæreticum tunc continuo redire, & conuerti, si ante sententiam diffinitum conuerteretur, & tunc non esse bona illius confiscanda; confessit Zanch. de hereticis 16. n. 7. ibi Campiegus Bernard. in *lucerna, verbo redire,* §. 6. Simancaes de *catholicis infisit.* 47. n. 40.

Secunda sententia affirmit priuandos omnino esse, & soluta ex dispensatione Pontificis ex retinere posse. sic pluribus confirmat Simancus de *catholicis infisit.* 47. n. 6. Et in *Enchirid. sit.* 58. n. 4. Lelius Zechius in *sum. 1. p. tit. de fide, cap. 11. n. 16.* in 12. *pars Rept.* inquit verbo cōqueruntur, *versic. cum conque- ratur.* & alii apud Farinacum *spr. 1.* Mouentur ex concilio Elberfino, *cap. 5.* vbi dicitur ex omni hereti, qui ad omni fidelis euangelio, minimè est ad clerum promouendus, vel si qui sunt in

præteritum ordinati, sine dubio deponuntur, vbi verbum *deponitur*, significat depositionem perpetuam, vt ex glossa, & Commodo Bruno, & Simanc. notaui Farinac. *locis allegatis.*

In hac contrarie distinctione videtur Farinac. *spr. sc. quies Pegnam direct. inquisit. 3. p. q. 113. comm. 162. vers. nos. 7.* affirmat namque primam sententiam intelligendam esse de hæretico ad fidem redeunte ante sententiam & antequam recepta fini probationes, & testibus conuincatur. Secundam de hæretico non sponte, sed potius testibus conuictio, aut post sententiam ad fidem redeunte, variis Doctoribus hanc distinctionem comprobatur.

8 Ceterum iuxta nostram sententiam, que affirmat hæreticum ipso iure à die commissi criminis priuatum esse beneficis, & officiis Ecclesiasticis, dicendum est primò a retinere non posse, nisi ex dispensatione Pontificis, si enim eius declaratum est, quatuorcumque ante declarationem penitentia, & hoc contumie cum secunda sententia, & cum tradit Sanchez *lib. 2. in Decal. cap. 26. n. 13.* Et ratio est manifesta, quia facta declaratione delicti contrahit hæreticus penas à iure delicta statutas. Sed vna est priuatu ipso facto beneficiorum. Ergo. Item ex *Bulla Pij V. relata.* referuntur Sedi Apostolicae quacunque beneficia ob hæretici vacantes, sed omnino vacante beneficia saltem hæretici declarata. Ergo secundum dicendum est, si hæreticus sponte fuerit conuertus, seu antequam sapientius moritus fuerit, & testibus conuictus, convenientissimum esse, vt Sede Apostolica beneficia reddantur, quia hæc gratia aliquoniam conuerctionem maturabit. Et in hoc sensu explicandos est text. in *cap. ad abolendam de hereticis.* cum dicit non esse Ecclesiastici officios, & beneficiorum clericorum priuandum, si *convinces.* & sponte ad fidem reuertitur. Adde huicmodi textum non de priuatione simplici beneficiorum logii, sed de priuatione, que per degradationem contingit, siquidem secularis relinquitur arbitrio potestatis puniendus, quam degradationem noluit textus admittere in eo, qui cito, & sponte ad fidem reuertitur.

9 Ad hanc penam priuationis beneficiorum reduci potest que traditur in *cap. quicunque S. ad hoc de hereticis.* in 6. vii dicitur quoscumque viros Ecclesiasticos, qui ad preces huicmodi personarum, (nimirum hæreticorum, vel credentium, receptorum, defensorum, vel fautorum eorum) dignitates, personatus, & quacunque alia Ecclesiastica beneficia sunt ad eis. Ex novo priuatione taliter acquisiti, volentes quod tales & hæretici careant perpetuo, erit receperunt illa scienter, ad alia, vel similia nequamquam in posterum admittantur. Circa, quam ponam adiecte primo preces debere esse efficaces, ita vt ex vi illarum obtinatur beneficium. Secundo recipiendum beneficium debet esse ad preces hæreticorum sibi beneficium datum est. His ergo conditionibus existimibus perpetuo priuantur recipiens beneficiorum sibi acquisiti, & inhabilis redditus ad alia, vel similia in posterum obtinatur. Aliuci tamen videtur potest non esse inhabilis ipso iure ad alia, & similia beneficia obtinenda, sed illa recipere posse, si conferantur, siquidem textus solum dicit, ut ad beneficia admittantur, non tamen irritat, neque annulat admissionem.

DISPVVTATIO V.

De pœnis temporalibus hæreticorum, principiis de confisicatione bonorum.

NATURÆ sunt haec pœna, sed omnium præcipua, ex qua reliqua oririuntur, est bonorum amissio. De hac ergo quantum latius agemus, quia communis est aliis criminalibus. Circa quam examinandum est, quia bona sub confisicationem cadant. Qui modus confisicationis est, & qui eam fieri possit. Deinde quas personas comprehendat, & qui eam facere possit. Tandem loquemur de aliis pœnis temporalibus quibus hæretici afficiuntur.

P V N C T V M I.

Sitne pœna confisicationis bonorum hæreticis imposta.

- 1 *Iure ciuilis, ex Ecclesiastico haec pœna statuta est.*
- 2 *In execuzione huius pœna leges canonicae preferendo sunt ciuilibus.*

Hanc pœnam confisicationis solent hæretici, ut potest ab hæretica vita, & spiritualibus bonis alieni, & temporalibus immensi, magis timere. Quapropter tam Imperatores Christiani, quād Pontifices variis suis decretis eam stabilire procurant, vt videatur est in *L. Manichæus, C. de heret. ibi, ques. bonorum*

Item etiam omnium publicatione persequimur, & in Auth. Cesari, C. de hereticis, ibi, & omnes hereticos virtuose legitimique nomina censentur, perpetuo damnatus diffidamus, atque bannimus, censentes ut bona talia non possint, neque ad eos vterius reuertantur, ita ut filii contumaciam suam offendere possint, cum longe sit gravitas eam, quam tempore offendere maiestarem, quae ex hoc lanceat. II I. in cap. convergentes de hereticis, ex toto cunctata est. & in cap. excommunicis annos 1. §. damnati, ead sit, tamen differentia constituta, videlicet, si damnati laici sint, censentur cum bona, si clerici applicetur Ecclesiis, a quibus impedita recuperetur. Item Innocent. IV. & Alexand. I V. qui hoc in iure delictorum in constitutionibus suis, quorum initium est, Ad exitum, statuerunt bona hereticorum in tres partes esse dividenda, & primam affirmarent deuenire debet in communione ciuitatis vel loci. Secundam in fauorem, & expeditionem officij inquisitionis dandam esse officiosos, qui tunc negotia ipsa peregerint. Tertiam ponendam in aliquo ruto loco, & distribuendam pro arbitrio dicentium, & inquisitorum in fauorem fidei, & hereticorum expurgationis, Postea Bonifac. VIII. in cap. cum secundum leges de hereticis in 6. non solum statuit bona hereticorum confidencia esse, & reliqui antecessores, sed ipso iure est certificata, ibi, confessionis, tamquam executionem non licet a principibus, & alii dominis temporalibus fieri, antequam per Episcopum loci, vel aliam personam Ecclesie apostolicasque factis hoc habeat potest, sententia super eodem crimine fuerit primum ista. Verum non ordinari intelligenter habere potest, item exaudiendi ratione ab Inquisitoribus de bonis huiusmodi delictis, Benedictus XI. extraquam, ex eo, de hereticis, intercomitis, directa Inquisitoribus Lombardie, statuit sollemni Communi Apostolice, vel alteri, qui vices Romanae Sedis habent, obligatos esse rationem reddere. At ne Inquisitores possint extenderent, & Ecclesias haec confunctionis pena dominarent, vetus Clemens V. in Clement. 2. de hereticis, ut bona Ecclesiarum ob delictum clericorum, etiam fisco Ecclesie applicentur. Ex quibus omnibus constat tam iure ciuilis, quam canonico hanc penam statutam esse.

Solidum aduerto in executione illius leges Ecclesiasticas spectandas esse, non ciuilis; quia crimen heresies nec Ecclesiasticum est, cap. inquisitionis, §. prohibemus, de hentic, in 6. Quando autem crimen ad Ecclesiasticum, tantum, quam clericis Ecclesiae legibus, & iurisdictio- nibus, liceat, de foro competente, ubi glossi, veritate, vacante imperio. Quod adeo vetum est, vt non possit Principes, & temporales domini contra voluntatem Ecclesie hanc confunctionis penam exequi, quia haec pena accessoria est delicto, vt scribit Geminus in cap. in secundum leges de hereticis, in 6. ac proinde illius executio ad quod pertinet delictum, deberi pertinet, ex vulgaris principio, quod accessorium sequitur nam principialis, cap. accessorium, de regulis iuris, in 6. & in iudice Pegna 3. pars directior, quæ 109. comment. 158. col. 1. vers. nunc quid, & col. 15. vers. neque his & seqq.

P V N C T V M . II.

An omnia bona heretici cadant sub confictionem.

- 1 Afirmatim respondetur.
- 2 Bona in potestate heretici existentia, si illius non sunt, non confiscantur.
- 3 Debet tamen esse, nec sufficit sussisse, nisi in fraudem facta alienata sit.
- 4 Et quibus casibus fraus presumitur.

R Egula est ab omnibus Doctoribus recepta, omnia bona in tam mobilia, quam immobilia iuua & actiones, quae heretici propria sunt, cum delictum committit, ipso iure confiscatio est manifesta, quia in l. Manicheos, omnia bona sunt confiscanda, & sub signo illo invenientali nulla exceptum; & licet in cap. cum secundum legos, de hereticis, in 6. etiis haec pena confunctionis ipso iure imponitur, non sic signum illud diffuttiuum, non obstat, quia sufficit si limitatione bonorum confiscacionem fieri, vt omnia bona intelligenter comprehensa salias effectum confisatio non habet, cum nulla efficit ratio, quare magis his, quam illis bonis applicetur confisatio, colliguntur ex lib. bonorum, si de iure significat, si ademptio, & de sententiam passis, & tractationes de catholicis, institut. tit. 9. num. 7. Valquez 1. 2. lib. 59. num. 3. Sanchez lib. 2. cap. 14. num. 2. Suarez disput. 1. lib. 5. num. 1. Bonacina disput. 3. de contract. punct. 1. libro de feudo, num. 2. & 3. & aliis.

Dixi confisio bona, quae sunt heretici, quia bona, que sunt alterius, etiam in potestate heretici reperiantur, in potest confunctionis non deuenient. Tum quia hoc regum

Ferd. de Castro Siam. Mor. Pars. 1.

non erat, alia innocentis punirentur, contra l. sanctimus, C. de paenit. tum quia in cap. cum secundum leges, & aliis relata semper dicitur bona hereticorum. Ergo si bona sunt hereticorum, fed Catholicorum, non debent confiscanda venire.

3 Duxi cum delictum committit, vt excluderem bona, quae heretici fuerunt, sed non sunt tempore delicti, eo quod illa a lealienauerit donatione simplici, aut contractu. Excipe nisi in fraudem facta fuerit, quia tunc nulla est donatio, nec venditio, sed omnino reuocatur a fiduci: vt ex omnium sententia testatur Farinacius in sua practica, quæ 164. num. 48. & 50. iudicio num. 26. & 27.

4 Quando autem haec fraus presumatur, bene declarat Farinacius supradict. quæ 1. num. 71. & à num. 96. & seqq. prius enim presumit fraus, si facta alienatione statim delictum committitur, nisi necessitas apparcat alienandi. Menochius lib. 3. presump. 127. num. 17. Gomez tom. 3. variarum. cap. 14. num. 4. Farinacius de falsitate, & simulari quæ 164. num. 15. dubius tamen, quia Ioann. Faber in 9. item si quis in fraudem, num. 7. & 9. Institut. de actionibus, contrarium defendit variis rationibus. Secundo si sit donatio omnium bonorum, vel maioris illorum partis, Farinac. num. 122. & Maicard. de probat. conclus. 55. 8. num. 1. & 2. Menoch. de presump. lib. 3. presump. 124. num. 7. & 8. Addit idem esse in donatione meliorum bonorum, sive magis pretiorum. Menoch. num. 9. Farinac. num. 126. Anton. Gomez tom. 3. variar. cap. 14. num. 4. Quod adeo verum est, vt etiam si donatio bonorum omnium facta sit interpellatio vicibus, & diversis personis, adhuc presumatur facta in fraudem, sicut Menochius num. 10. Gomez num. 2. Farinacius num. 11. Idem itris est de venditione omnium bonorum, non tam in venditione maioris illorum partis, de hac enim venditione facta non presumitur, cum facile honeste posset. sicut Gomez num. 4. Farinacius num. 124. & 130. Menochius num. 8. Neque etiam in venditione omnium bonorum presumenda est, facta sit iusto precio, vel parum minus palam, & absque villa occultatione. Gomez num. 18. Farinacius referens plutes, num. 133. Tertio presumitur fraus si facta est donatio, vel venditio coniuncte persone iure sanguinis, vel amicitia, & qua facile possit sive donatum, vel venditum recuperare. Farinacius à num. 126. Menochius n. 23. & seqq. & alii.

P V N C T V M . III.

An bona donata sub conditione, & acquisita post delictum confictioni subiaceant.

- 1 Bona donata sub conditionem, cuius conditio purgatur posito, delicto, sub conditionem cadunt.
- 2 Sed quid dicendum de donatione ab aliis facta causa mortis. Sub distinctione respondetur, si à viro uxori, firma manet, fecis si alii facta sit.
- 3 Bona acquisita post delictum, & latam sententiam, non publicantur.
- 4 Acquisita intermedio tempore inter delictum, & sententiā plures censent publicari.
- 5 Probabilis censio oppositum.
- 6 Apponitur à Sanchez quedam limitatio.
- 7 Non approbarunt.
- 8 Satisfacti rationibus num. 4. adductis.

P Rima difficultas est, an sub bonis confiscatis comprehendantur bona, quae quis sub conditione donavit, quando conditio purgatur adueniente delicto? Communis sententia est comprehendendi, quia bona, quae sub conditione donatorum donantur sunt, dum conditio non purgatur; tempore autem conditionis, iam sunt facti ob heresim. Farinacius de heresi quæ 190. num. 12. Simanca de catholicis, institut. cap. 9. n. 9. & 10. Suarez de fide disp. 12. scđ. 5. n. 3. quæ doctrina extendit debet non solum ad donationem inter viuos, sed etiam causa mortis; si enim donator postea hereticus exireat, eius sit donata bona confiscatur, ac si nullam donationem fecisset, quia cum debet donatio effectum habere, iam donatione non est donanisis, sed facti.

2 Sed quid dicendum de donatione absoluta facta causa mortis, quæ reuocari potest? Distinguendam censco, si facta sit à viro uxori, firma manet commissio delicto, & bonis publicatis, ac si mors naturalis censueret, neque in fiscum transfit, vt est expressa decisio, sed si mors, ff. de donationib. inter vir. & uxoris & lres uxoris. C. eod. 1. l. quis quis, & uxores. C. ad leg. Int. maiest. & nota Bald. in lib. excusorum, col. 9. vers. quare quidam C. de execut. rei iudic. Farinac. plures referens, quæ 25. n. 130. Anton. Gomez. leg. 40. Tauri. num. 91. col. 3. Molina Iesuita disput. 659. fine. Sanchez lib. 6. de matrimon. disput. 17. num. 5. & lib. 2. cap. 17. num. 15. vbi pluribus comprobatur. Dixi manete summa donationem respectu facti, non tamen respectu mariti: hic enim dum superferre est, potest etiam reuocari, ex l. sed si mors, ff. de donis inter vir. & uxoris.

D d & 111

DE
ASTRO
ALAC
TON.
II. III.